

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการจัดทำรายงาน

โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ) ที่กำหนดให้ก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการตามแผนแม่บทการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง บริเวณด้านในสุดของแอ่งจอดเรือ ซึ่งได้ออกแบบไว้เมื่อครั้งการก่อสร้างในโครงการขั้นที่ 1 (Basin 1) บริเวณท่าเทียบเรือ B1 ในปัจจุบัน แต่ได้ปรับแผนพัฒนามาเป็นท่าเรือคอนเทนเนอร์แทน และยังไม่มีการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ต่อมาเมื่อก่อสร้างแอ่งจอดเรือที่ 2 (Basin 2) แล้วเสร็จ เรือบริการต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากเป็นเรือลากจูง (Tug Boat) ใช้ท่า C0 บริเวณกันแอ่ง ซึ่งออกแบบการก่อสร้างให้เป็นท่าเรือโดยสาร (Passenger Terminal) เป็นที่จอดเรือชั่วคราว แต่ปัจจุบันไม่สามารถใช้ท่า C0 เป็นที่จอดได้ เนื่องจากได้ให้สัมปทานแก่เอกชน อีกทั้งตำแหน่งท่าเทียบเรือบริการอยู่ด้านในสุดของแอ่งจอดเรือ ซึ่งมีระยะทางไกลมากในการเข้าถึงเรือสินค้าและกลับที่ตั้ง โดยเฉพาะเรือลากจูงควรจอดเทียบท่าเรือในบริเวณใกล้เคียงที่สามารถให้บริการแก่เรือสินค้าได้อย่างสะดวก ส่งผลให้เรือลากจูงใช้ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงมาก ทำให้มีค่าใช้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงมากขึ้นทุกปี ประกอบกับท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.) มีเรือในสังกัดประกอบด้วยเรือประเภทต่าง ๆ รวมทั้งเรือของหน่วยราชการอื่น ๆ ซึ่งมีความประสงค์จะนำมาจอดเทียบท่าที่ท่าเรือแหลมฉบังด้วย ขณะเดียวกันสำนักงานกองบริการถูกรื้อถอนจากการขยายพื้นที่ประกอบการของท่าเทียบเรือ B1 จึงมีโครงการก่อสร้างอาคารที่ทำการหลังใหม่บริเวณใกล้เคียงกันกับท่าเรือประกอบการแห่งใหม่ด้วย ทลฉ. จึงได้มีการปรับปรุงแผนแม่บทการพัฒนาท่าเทียบเรือเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านความต้องการใช้ท่าเทียบเรือ ทลฉ. จึงได้มีการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการขึ้นบริเวณเขื่อนหินป้องกันชายฝั่ง ระหว่างท่าเทียบเรือสินค้า B5 และ C3 ของท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่งเป็นรอยเชื่อมต่อระหว่างโครงการท่าเรือแหลมฉบังขั้นที่ 1 (Basin 1) และโครงการท่าเรือแหลมฉบัง ขั้นที่ 2 (Basin 2) โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ) ได้รับความเห็นชอบตามหนังสือเลขที่ทส 1009.4/1058 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 (แสดงดังภาคผนวก ก-1)

ภายหลังจากโครงการฯ ได้รับความเห็นชอบในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีข้อกำหนดให้โครงการฯ ต้องเสนอรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ โดยสรุปผลให้ทางหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน สผ. รับทราบทุก 6 เดือน ดังนั้นท่าเรือแหลมฉบัง (ทลฉ.) ซึ่งตระหนักถึงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมดังกล่าว จึงได้มอบหมายให้ บริษัท ยูโนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด ซึ่งเป็นนิติบุคคลและห้องปฏิบัติการวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ทะเบียนเลขที่ ว-145 และได้รับการรับรองมาตรฐานสากล มอก. 17025:2017 จากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็นผู้ดำเนินการตรวจติดตามการดำเนินงานและจัดทำรายงานเพื่อเสนอต่อหน่วยงานอนุญาตที่เกี่ยวข้อง สำหรับรายงานฉบับนี้คือรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 1 ประจำปี พ.ศ. 2565 (ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ. 2565)

1.2 ที่ตั้งโครงการ

โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ) อยู่ในพื้นที่บริเวณแนวเขื่อนหินป้องกันชายฝั่งระหว่างท่าเทียบเรือตู้สินค้า B5 และ C3 ของท่าเรือแหลมฉบัง การท่าเรือแห่งประเทศไทย ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 120 กิโลเมตร มีพื้นที่ทางบกประมาณ 6,431 ไร่ (หรือประมาณ 4 ตารางกิโลเมตร) และทางน้ำประมาณ 55 ตารางกิโลเมตร (ดังรูปที่ 1-1) มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่โดยรอบ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับเขาบ่อया
ทิศใต้	ติดกับทางหลวงหมายเลข 3 (สุขุมวิท) และนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง
ทิศตะวันออก	ติดกับอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดกับคลองบางละมุง

ที่มา : รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ), ฉบับสมบูรณ์ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

รูปที่ 1-1 ภาพถ่ายทางอากาศแสดงที่ตั้งสถานที่ก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการของท่าเรือแหลมฉบัง

1.3 รายละเอียดโครงการโดยสังเขป

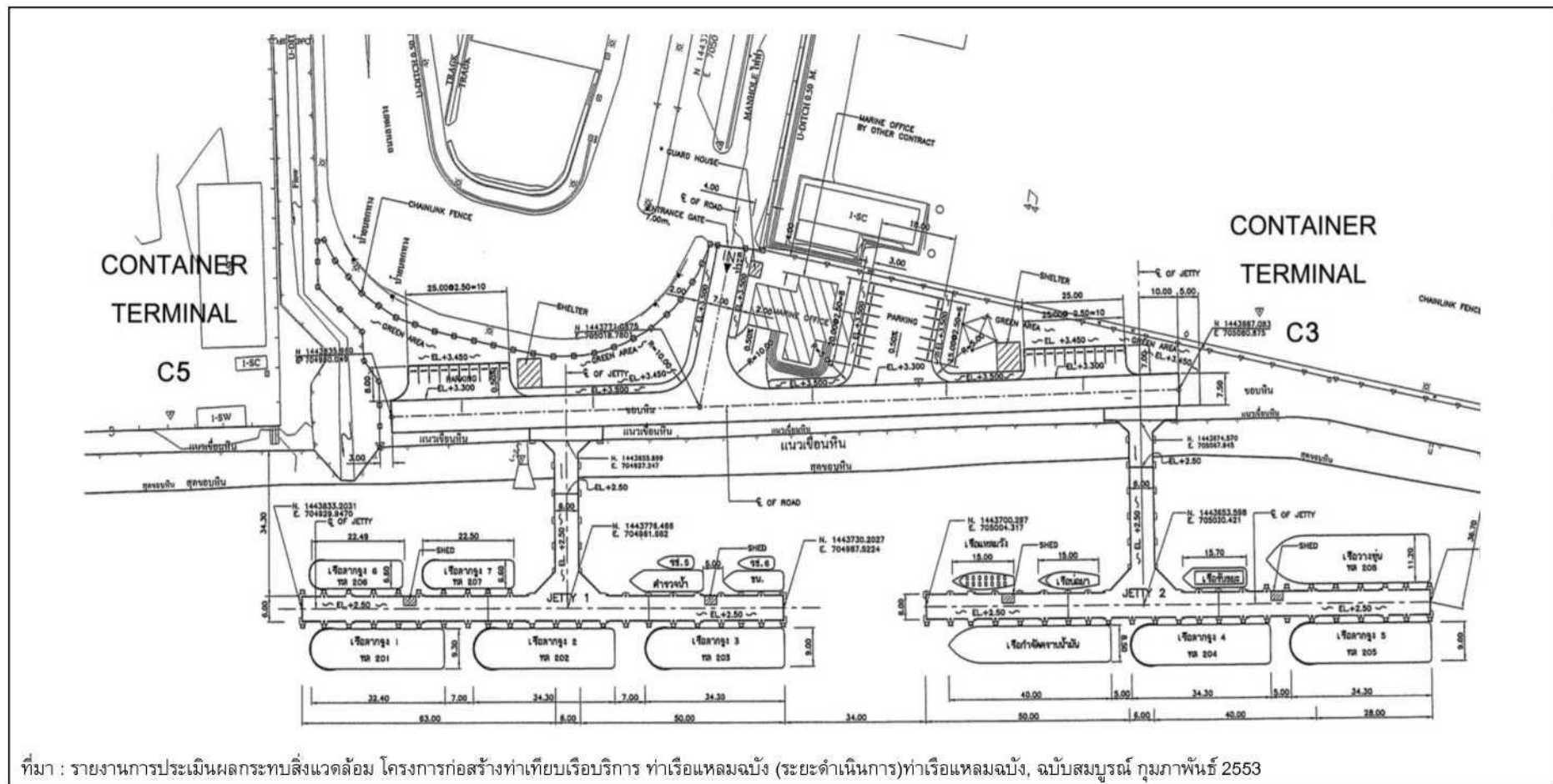
โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ) ดำเนินการก่อสร้างโดย บริษัท เนวาร์ตน์ พัฒนาการ จำกัด (มหาชน) โดยปัจจุบันก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มีความสามารถในการรองรับเรือ ขนาด 500 ตันกรอสขึ้นไป และมีรูปแบบการจัดวางท่าเทียบเรือในลักษณะที่เป็นสะพานเรือ (Jetty) ตั้งอยู่ห่างออกไปในทะเล โดยโครงการท่าเทียบเรือบริการประกอบไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้ (ดังรูปที่ 1-2)

1. ท่าเทียบเรือบริการชนิดสะพานท่าเทียบเรือ (Jetty) แบ่งออกเป็นสองส่วน (ดังรูปที่ 1-3)
 - ส่วนแรก (Jetty 1) ยาว 119 เมตร
 - ส่วนที่สอง (Jetty 2) ยาว 124 เมตร รวมทั้งสิ้น 243 เมตร ความลึกหน้าท่า -11 เมตร MSL.
2. ถนนทางเข้าท่าเทียบเรือบริการยาวประมาณ 230 เมตร และกว้าง 7.50 เมตร
3. ลานจอดรถ ผิวลาดยาง Asphaltic concrete ยาวประมาณ 830 เมตร
4. รั้ว ประตูทางเข้าป้อมยาม ศาลาที่พัก และที่นั่งพักผ่อนท่าเทียบเรือบริการ
5. ระบบระบายน้ำฝนและสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ระบบน้ำเสีย ระบบดับเพลิง)

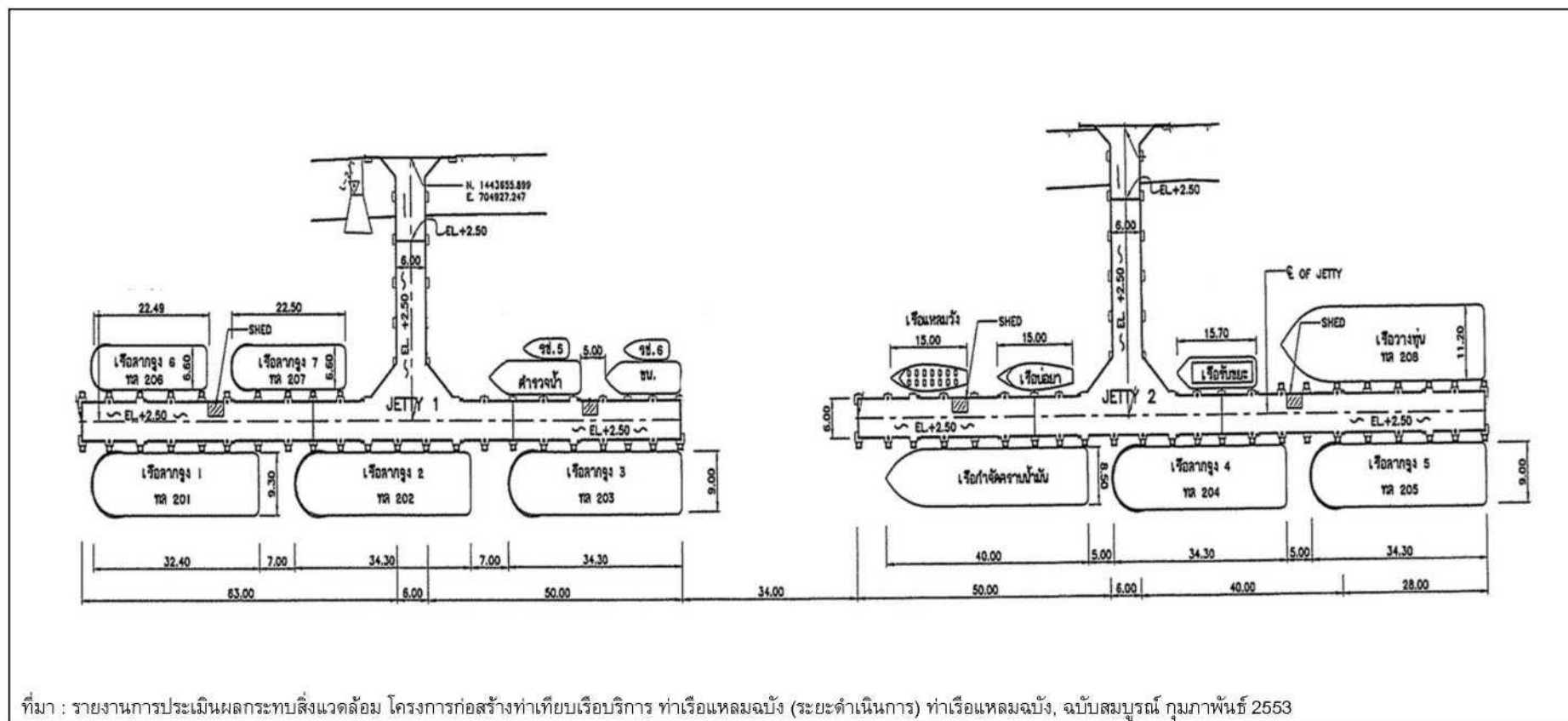
ขนาดและจำนวนเรือแต่ละประเภทที่มาใช้บริการท่าเทียบเรือบริการ ดังนี้

1. เรือบริการของท่าเรือแหลมฉบัง มีเรือบริการประเภทต่าง ๆ กัน จำนวน 14 ลำ รายละเอียดข้อมูลเรือ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1-1
2. เรือลากจูงของเอกชน จำนวน 3-5 ลำ (จอดกรณีมีความจำเป็นเท่านั้น)
3. เรือตรวจน้ำ จำนวน 1-2 ลำ (จอดชั่วคราวหรือกรณีจำเป็นเท่านั้น)
4. เรือเจ้าท่า จำนวน 1-2 ลำ (จอดชั่วคราวหรือกรณีจำเป็นเท่านั้น)
5. เรือศุลกากร จำนวน 1-2 ลำ (จอดชั่วคราวหรือกรณีจำเป็นเท่านั้น)
6. เรือตรวจประมง จำนวน 1-2 ลำ (จอดชั่วคราวหรือกรณีจำเป็นเท่านั้น)

ทั้งนี้ เรือลากจูงของเอกชนมีพื้นที่ออกปฏิบัติการในท่าเรือแหลมฉบังและท่าเรือเอกชนบริเวณอำเภอสัตหีบราชที่อยู่ใกล้เคียง ส่วนเรือหน่วยราชการอื่น ๆ จะขออนุญาตเข้ามาจอดเป็นครั้งคราวเท่านั้น

รูปที่ 1-2 ผังแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกในที่ตั้งโครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ)

รูปที่ 1-3 แผนผังโครงสร้าง Jetty

ตารางที่ 1-1 แสดงชนิดของเรือบริการประเภทต่าง ๆ ที่มาใช้บริการท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง

ลำดับ	ชนิดของเรือ	ขนาดระวาง	ความยาว (เมตร)	ความกว้าง (เมตร)	อัตราการกินน้ำลึก (เมตร)
1.	ท่าเรือ 201 (ลากจูง)	290 GRT	32.4	9.30	4.60
2.	ท่าเรือ 202 (ลากจูง)	290 GRT	32.4	9.30	4.60
3.	ท่าเรือ 203 (ลากจูง)	299 GRT	34.3	9.00	3.80
4.	ท่าเรือ 204 (ลากจูง)	299 GRT	34.3	9.00	3.80
5.	ท่าเรือ 205 (ลากจูง)	299 GRT	34.3	9.00	3.80
6.	ท่าเรือ 206 (ลากจูง)	100 GRT	22.5	6.60	2.20
7.	ท่าเรือ 207 (ลากจูง)	100 GRT	22.5	6.60	2.20
8.	ท่าเรือ 208 (ลากจูง)	650	40.0	11.20	2.70
9.	เรือแหลมฉบัง (บริการ)	41.60 GRT	15.0	4.00	1.00
10.	เรือสำรวจ 6 (บ่อยา)	41.60 GRT	15.0	4.00	1.00
11.	เรือรับขยะ	52.8 GRT	15.7	4.60	1.20
12.	เรือรับเชื้อเพลิง 5	-	11.0	3.20	0.85
13.	เรือรับเชื้อเพลิง 6	-	11.0	3.20	0.85
14.	เรือกำจัดคราบน้ำมัน	-	40.0	8.50	4.00

ที่มา : รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ)
ท่าเรือแหลมฉบัง, ฉบับสมบูรณ์ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

1.4 สรุปผลการดำเนินงานในปัจจุบันของโครงการ

การดำเนินงานในปัจจุบันของโครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ) เปรียบเทียบกับรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านความเห็นชอบจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือ เลขที่ ทส. 1009.4/1058 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 แสดงดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1-2 สรุปการดำเนินงานในปัจจุบันของโครงการระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ. 2565

รายละเอียด	การดำเนินงานของโครงการ	
	รายงาน EIA	สถานภาพปัจจุบัน (ม.ค.-มิ.ย. 65)
1. ท่าเทียบเรือ	ท่าเทียบเรือบริการชนิดสะพานท่าเทียบเรือ (Jetty) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน - ส่วนแรก (Jetty) ยาว 119 เมตร - ส่วนสอง (Jetty) ยาว 124 เมตร	ท่าเทียบเรือบริการชนิดสะพานท่าเทียบเรือ (Jetty) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน - ส่วนแรก (Jetty) ยาว 119 เมตร - ส่วนสอง (Jetty) ยาว 124 เมตร
	ท่าเรือแหลมฉบังมีเรือบริการประเภทต่าง ๆ จำนวน 14 ลำ	ท่าเรือแหลมฉบังมีเรือบริการประเภทต่าง ๆ จำนวน 14 ลำ

1.5 แผนงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แผนการดำเนินงานติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ) ของท่าเรือแหลมฉบัง การท่าเรือแห่งประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2565 แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1-3 แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ) ประจำปี พ.ศ. 2565

คุณภาพสิ่งแวดล้อม	ดัชนีการตรวจวัด	ความถี่	ช่วงเวลาทำการตรวจวัด (พ.ศ. 2565)											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1. คุณภาพอากาศในบรรยากาศ • บริเวณท่าเทียบเรือบริการ • วัดบ้านนา • โรงเรียนวัดบางละมุง	- TSP - PM ₁₀ - NO ₂ - SO ₂ - CO	2 ครั้ง/ปี 3 วันต่อเนื่อง (รวมวันหยุดและ วันทำการ)					●						○	
2. ระดับเสียง • บริเวณท่าเทียบเรือบริการ • วัดบ้านนา • โรงเรียนวัดบางละมุง	- Leq 24 hr - Leq 1 hr - Lmax - L90 - Ldn	2 ครั้ง/ปี 3 วันต่อเนื่อง (รวมวันหยุดและ วันทำการ)					●						○	

หมายเหตุ ● ดำเนินการตรวจวัดตามแผนการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม
○ แผนการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 1-3 (ต่อ) แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ) ประจำปี พ.ศ. 2565

คุณภาพสิ่งแวดล้อม	ดัชนีการตรวจวัด	ความถี่	ช่วงเวลาทำการตรวจวัด (พ.ศ. 2565)											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
3. คุณภาพน้ำทะเล • ขยายทะเลหน้าโครงการฯ • ห่างจากจุดที่ 1 ไปทางด้านเหนือไม่น้อยกว่า 500 เมตร • ห่างจากจุดที่ 1 ไปทางด้านใต้ไม่น้อยกว่า 500 เมตร (ทุกจุดตรวจวัดเก็บที่ระยะห่างจากฝั่ง 500 เมตร และที่ความลึก 3 ระดับ ได้แก่ ความลึก 1 เมตร, กึ่งกลางน้ำ และสูงจากพื้นท้องน้ำ 1 เมตร)	- ความโปร่งใส - ความขุ่น - ของแข็งแขวนลอย - ของแข็งทั้งหมด - บีโอดี - ออกซิเจนละลาย - น้ำมันหรือไขมันบนผิวน้ำ - แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด	2 ครั้ง/ปี ฤดูร้อน (มี.ค.-พ.ค.) ฤดูฝน (ก.ค.-ก.ย.)			●					○				
4. นิเวศวิทยาทางทะเล • ขยายทะเลหน้าโครงการฯ • ห่างจากจุดที่ 1 ไปทางด้านเหนือ ไม่น้อยกว่า 500 เมตร • ห่างจากจุดที่ 1 ไปทางด้านใต้ ไม่น้อยกว่า 500 เมตร	- แพลงก์ตอนพืช - แพลงก์ตอนสัตว์ - สัตว์หน้าดิน	2 ครั้ง/ปี ฤดูร้อน (มี.ค.-พ.ค.) ฤดูฝน (ก.ค.-ก.ย.)			●					○				
5. การคมนาคมและจราจร ติดตามตรวจสอบปริมาณการจราจรของโครงการ ทั้งทางบกและทางน้ำ 2 จุด • จุดที่ 1 ทางเข้า-ออกโครงการ • จุดที่ 2 บริเวณพื้นที่โครงการ	- ปริมาณการจราจรทางบกและทางน้ำ - สถิติการเกิดอุบัติเหตุเนื่องจากยานพาหนะของโครงการ	รวบรวมสถิติทุกวัน และสรุปผลเป็นรายเดือน	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○

หมายเหตุ ● ดำเนินการตรวจวัดตามแผนการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 ○ แผนการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 1-3 (ต่อ) แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือบริการ ท่าเรือแหลมฉบัง (ระยะดำเนินการ) ประจำปี พ.ศ. 2565

คุณภาพสิ่งแวดล้อม	ดัชนีการตรวจวัด	ความถี่	ช่วงเวลาทำการตรวจวัด (พ.ศ. 2565)											
			ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
6. การจัดการน้ำเสีย • น้ำเข้าระบบบำบัดน้ำเสีย • น้ำออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย	- ความเป็นกรด-ด่าง - บีโอดี - ออกซิเจนละลายน้ำ - ของแข็งแขวนลอย - ฟิโคลโคลิฟอร์ม - น้ำมันหรือไขมัน - อัตราการไหลของน้ำเสีย	ทุกเดือน	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○
7. คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต ชุมชนโดยรอบพื้นที่โครงการรัศมี 5 กิโลเมตร จำนวน 9 ชุมชน คือ ชุมชนแหลมฉบัง ชุมชน วัดมโนรม ชุมชนบ้านแหลมทอง ชุมชนบ้าน นาเก่า ชุมชนบ้านนาใหม่ ชุมชนบ้านทุ่งกรด ชุมชนบ้านบางละมุง ชุมชนบ้านหนองมะนาว และชุมชนบ้านทุ่ง	ผลสำรวจทัศนคติและความ พึงพอใจของประชาชนที่มี ต่อการดำเนินงานท่าเทียบ เรือบริการ จำนวน 400 ชุด ต่อครั้ง นำชุมชนเยี่ยมชมและติดตาม	ปีละ 1 ครั้ง ในปีที 1 ถึงปีที่ 3 ของการ ดำเนินการท่าเทียบ เรือบริการฯ ทุกปี เป็นระยะเวลา 3 ปี	ดำเนินการครบถ้วนตามที่มาตรการฯ กำหนดแล้ว ดำเนินการปีที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2557 ดำเนินการปีที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2558 ดำเนินการปีที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2559											

หมายเหตุ ● ดำเนินการตรวจวัดตามแผนการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม
○ แผนการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม